

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Girona, 14 de març de 2018

Índex

1. Introducció
2. Programa de la jornada
3. Presentació de la jornada
4. Llums i ombres de l'acció comunitària. Professionals, voluntaris i ciutadania
5. Model de voluntariat universitari a la UdG, avaluació del programa
6. Experiències en el treball comunitari
7. Conclusions – reflexions finals
8. Aportacions de les persones participants

1. Introducció

La comissió territorial d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) Girona, conjuntament amb la Universitat de Girona (UdG) i amb el suport de la Diputació de Girona, organitza la ['I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?'](#).

La jornada té lloc el dimecres 14 de març de 2018 a la sala d'actes de la Facultat d'Educació i Psicologia de la UdG i es presenta com una oportunitat per reflexionar des del món acadèmic i des de l'experiència pràctica sobre la figura del voluntariat en els processos i accions comunitàries.

A continuació, es presenta l'informe de relatoria de la jornada, un recull on trobem el programa d'aquesta, un resum de les ponències i experiències presentades, les intervencions realitzades pel públic després de les presentacions, les conclusions i el *feedback* de les persones participants.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

2. Programa de la jornada

→ JORNADA

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

14.03.2018 de 9 a 13.30 hores

UNIVERSITAT DE GIRONA
FACULTAT D'EDUCACIÓ I PSICOLOGIA (Sala d'actes)
Plaça Sant Domènec 9 | Girona

Inscripció prèvia: [FORMULARI ONLINE](#)

[@ecasacciosocial.org](#) #AccióSocialGirona
[/ecas.acciosocial](#)

PROGRAMA

9h → **Benvinguda** a càrrec de:

- **Carme Montserrat**, vicedegana de Pràcticum i Mobilitat de la Facultat d'Educació i Psicologia de la Universitat de Girona
- **Ferran Busquets**, membre de la junta directiva d'ECAS

9.15h → Conferència inaugural: **'Llums i ombres de l'acció comunitària. Professionals, voluntaris i ciutadania'** a càrrec d'**Asun Llana**, professora titular del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona

10.15h → Ponència **'Model de voluntariat universitari a la UdG, avaluació del programa'** a càrrec de **Sílvia Lloveras**, cap de la Unitat de Compromís Social de l'Oficina de Cooperació per al Desenvolupament (UdG)

10.45h → Pausa cafè

11.30 h → Taula rodona **'Experiències en el treball comunitari'**, moderada per **Anna Planas**, coordinadora del Grau d'Educació Social de la Facultat d'Educació i Psicologia (UdG), amb intervencions de:

- **Hèctor Colunga**, director de la fundació Mar de Niebla (Gijón)
- **Asun Lloret**, coordinadora del Casal de Barri Espai 210, del Punt d'Informació al Voluntariat de la Sagrada Família (Barcelona)

12.45h → **Conclusions de la relatoria** a càrrec de **Mònica Salas** (ECAS - Equip MARGES, Itineraris de transformació, SCCL)

13.15h → **Comiat**

Organitzen:

Amb el suport de:

NOTA: Tot i que l'ordre de la jornada es va haver d'alterar i es va realitzar en primer lloc la presentació del 'Model de voluntariat universitari de la UdG', en el present informe apareix el resum segons l'estructura prevista inicialment.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

3. Presentació de la jornada

La presentació es realitza conjuntament entre un representat de la Junta Directiva d'ECAS (es disculpa la presència de la presidenta), Ferran Busquets, i la vicedegana de Pràcticum i Mobilitat de la Faculta que coorganitza i acull la jornada, Carme Montserrat.

Apareixen les següents idees clau:

- La jornada mostra la voluntat de fer equip entre entitats socials i universitat.
- S'especifica I Jornada perquè s'expressa el desig que no sigui l'única.
- L'objectiu és reflexionar sobre el paper del voluntariat a l'acció social, des de la sensació que sense el voluntariat les entitats socials difícilment existirien.
- Es considera que la trobada també pot ser una eina i espai de sensibilització i transformació que obri noves oportunitats d'acció.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

4. Llums i ombres de l'acció comunitària. Professionals, voluntaris i ciutadania

Conferència a càrrec d'Asun Llena, professora titular del Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

La presentació es planteja com una oportunitat per posar sobre la taula diversos elements per debatre, des del reconeixement al voluntariat i a les entitats que s'hi dediquen.

Zygmunt Bauman parla de com es dilueixen, es fan líquides les estructures per reconstruir-se. En moment de transició i de canvi, és difícil el canvi d'estructures. Apareix la necessitat de liquidar aquelles existents per fer-les més flexibles i mal·leables, la qual cosa comporta que es toquin amb d'altres i, per tant, es desdibuixin. La comunitat i l'acció comunitària també ho fan.

Es fa necessari **repensar la Comunitat** i acceptar que no tornarà a ser com era. Ara bé, hi ha elements que romanen permanents: persones, béns i recursos, organització... Parlem de Comunitat, per tant, parlem de Comunitats, amb el seu territori, identitat, relacions, proximitat, pertinença, afiliació, estructura. Els límits varien, parlem d'identitats múltiples. Existeixen elements globals que també compliquen la comunitat, com la tendència a l'individualisme, per exemple. Per contra, sorgeixen elements que cerquen de nou la recuperació de la democràcia i la construcció ciutadana.

La COMUNITAT és un SUBJECTE POLÍTIC

A les últimes dècades, els canvis de model d'Estat i d'organització social han influït d'una forma o una altra en la idea de comunitat i també en la concepció del terme voluntariat. Així, per exemple, amb l'establiment del Benestar Social dóna la sensació que s'utilitza el voluntariat com a excusa per desmuntar el sistema de protecció. Posteriorment, en l'anomenada Societat del Benestar, sembla que la gent vol ser més participatiu i corresponsable per evitar les desigualtats i construir una societat més justa. Quan parlem d'un context de democràcia participativa, apareix la voluntat d'estar més presents i la concepció de les persones com a subjectes, agents i actors, amb responsabilitat i capaces. La globalització, mundialització i la Societat de la Informació, també afecten i modelen la idea de comunitat.

Per aprofundir en aquesta evolució, es recomana el llibre *Calibán y la Bruja* de Silvia Federici.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Quines ulleres ens col·loquem? Parlem de persones perquè ens fa por parlar de ciutadans perquè considerem que és algú altre qui atorga aquesta condició? Són també ciutadanes aquelles persones que no tenen accés als béns i drets? Tampoc ens agrada parlar de veïns i veïnes perquè relacionem el termes a unes determinades organitzacions? Parlem de ciutadania significativa. Jo sóc ciutadana (veí o veïna), però també puc ser professional i, a més, voluntària.

Parlem d'ACTIVISME en lloc de parlar de VOLUNTARIAT? El terme activisme ens connecta amb l'acció social i política i, per tant, amb la **incidència en la presa de decisions**. El llenguatge no és neutral. La pregunta clau: **Què ens mou a fer aquesta tasca? Quina és la intencionalitat?**

Existeix un debat obert sobre què passa a la comunitat, quins corrents ens parlen d'ella. Es comenta que desenvolupament comunitari es relaciona amb territori, per tant, es passa a parlar de desenvolupament de capacitats, després de recuperar lo comunal o la teoria del bé comú. Sembla que amb l'Acció Comunitària s'ha trobat un paraigües prou ampli per donar cobertura a diferents pràctiques que tenen un element comú: l'organització. Ara bé, continua essent un concepte complex, sobre el qual no hi ha acord unànim; es veu com un recurs polític i, a la vegada, un recurs per a la política. Fins i tot, hi ha persones que diuen que l'Acció Comunitària ja s'està acabant i que hauríem de començar a parlar de Comunals.

Per què s'ha donat un 'desembarcament' del professional a nivell comunitari? La comunitat està dormida? L'Administració s'ha apropiat de "allò comunitari"? O aquest és un recurs polític per a la comunitat?

Elements a tenir en compte a l'hora de parlar d'Acció Comunitària

- Perspectiva / mirada comunitària: què puc fer jo des del meu àmbit? Es tracta d'exercir una ciutadania responsable en la meva feina.
- És una acció organitzada
- Ens transporta a l'activisme, a la capacitat d'incidència política.
- Beu de les experiències de bon veïnatge
- Impuls "Bottom up" (de baix a dalt), en front del model "Top down" ("imposat" de dalt a baix).
- D'on sorgeix? Qui la impulsa? Qui lidera? Qui se la fa seva?

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Estaríem d'acord en que cerquem **generar processos que permetin la transformació, la creació, el desenvolupament, l'enfortiment, la potenciació de la ciutadania, la inclusió i la cohesió social**? Des del ser-hi, **acompanyant perquè la ciutadania retorni a exercir el seu paper d'actor?**

Reflexions

- S'ha convertit l'acció comunitària en acció unidireccional?
- De qui és?
- Podem parlar de diferents tipus d'accions que impliquen a les comunitats?
- Ha de tenir un paper el tercer sector en tant que actor social, econòmic i polític? Quin? O són diners que l'Administració s'estalvia?
- Anar amb compte amb el binomi Paternalisme – Poder.

Tot i que no siguin molt rígids, han d'existir límits entre aquests tres actors: **ciutadania, professionals i voluntariat.**

En un context on tot està hiperregulat, és comú escoltar "això no em toca a mi".

Ens cal anar de la persona a l'estructura, tenir límits porosos, flexibilitat, aclarir rols i diferenciar entre el meu jo ciutadà i el meu jo professional i voluntari:

- Jo ciutadà/na: sóc sobirana. Tinc capacitat d'autogestió, auto-encàrrec, coresponsabilitat, autonomia, empoderament i capacitat d'acció, es busca una relació d'igual a igual.
- Jo professional i voluntària: tinc un encàrrec, m'estructuren la feina, límits, fronteres, responsabilitat vinculada a la funció, sóc una eina. Qui mou l'eina? Qui decideix per a què la utilitza?

Cal clarificar l'espai de cadascú. Ara bé, s'han de tenir en compte uns **elements comuns** que han de cercar tots tres: **transformació, creació, desenvolupament, enfortiment, potenciació de la ciutadania i inclusió i cohesió**, a partir dels quals, posar en relació els tres rols.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Com ens posicionem davant el territori? Com decidim col·laborar? Com pactem les posicions dels tres agents? Com ens retirem perquè la ciutadania faci seu el procés? Veiem el voluntariat a cavall entre professionals i ciutadania? Mirem les persones voluntàries com a complementàries, en confluència i col·laboració amb els i les professionals? Les podem veure també amb un rol defensor i reivindicatiu, possibilitant que donin veu a les persones excloses, amb un compromís amb la ciutadania? Ens hem de revisar mútuament, definir-nos col·lectivament.

Reflexions

- Podem articular la ciutadania i el voluntariat?
- Podem equilibrar ciutadans actius i activistes i voluntaris compromesos?
- Què volem? Per què? Per a què? Quines implicacions té?
 - Un col·lectiu de voluntaris (o ONG) molt estructurat i organitzat, intervenint en àrees institucionalment definides i en col·laboració o dependència dels serveis públics? (Model top down)
 - Un col·lectiu auto-organitzat amb suport voluntari i de professionals des d'un treball d'acompanyament, on el poder de decisió i acció és de l'altre? (Model bottom-up)
 - Una ciutadania activa i activista que defineix com vol organitzar-se, cap a on vol anar i com? Treball comunal, comunitari...?

1

Torn de preguntes i reflexions per part de les persones assistents

Ferran - Casal dels Infants (Salt)

Reflexiona entorn l'ocupació que el personal tècnic ha fet de l'espai comunitari, dels espais més ciutadans. Què es pot fer quan la comunitat es considera anestesiada i, malgrat els esforços de veïnatge i Administració, hi ha barris que no són capaços de sortir-se'n? Importància de vetllar perquè els processos comunitaris sempre siguin de la comunitat.

¹ La primera icona, la de l'interrogant, introdueix la pregunta o reflexió de la persona del públic. La segona icona, la de les bafarades i en cursiva, dóna pas a la resposta o reflexió per part de la persona ponent.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

De vegades perdem la perspectiva. Potser, si desapareixen els processos és que no es necessiten? Necessitat d'enfortir la presa de consciència. S'apunta que hi ha alguna experiència a Nàpols (Itàlia) on s'ha donat a la ciutadania la gestió d'alguns serveis bàsics i es realitza un acompanyament a la cogestió. Com ens apropem a acompanyar a fer aquelles coses a les quals la gent li dóna valor? És un treball de fons, com el d'una formigueta, potser cal començar per allò que demana la gent. Què ens mou? Les problemàtiques, les dificultats ja aglutinen; hi ha altres temes que ens mobilitzen des de la pro activitat i la defensa dels drets?

Maria - Federació Catalana d'Entitats de Voluntariat Social

Hi ha moltes persones que fan de voluntàries perquè volen. L'Administració ha posat tècnics diversos als plans de desenvolupament comunitaris, de vegades lluny de les necessitats de la població. Hem viscut una transformació molt gran de la societat; accions que abans les cobria el voluntariat, ara s'han professionalitzat. Es mostra en desacord amb l'opinió que les persones voluntàries realitzen un treball per encàrrec. Considera que no hi ha encàrrec en el voluntariat, la qual cosa seria una manera de desvirtuar l'essència del voluntariat. També es mostra en desacord amb la idea que el voluntariat sigui una eina de treball. Volen parlar d'un altre tipus de voluntariat, reconeixent que les persones voluntàries són un actiu molt valuós, un tresor, un valor afegit.

Hi ha persones que fan de voluntàries simplement perquè tenen temps i es poden moure amb dues lògiques diferents: des del DONAR o des de la construcció de CIUTADANIA.

Arrel d'aquesta última intervenció, es demana que, després de la pausa, algun representant de l'organització faci un apunt sobre el títol escollit per a la jornada, tenint en compte que la vinculació dels conceptes "voluntariat" i "eina" ha generat debat.

En aquest sentit, des de la comissió territorial d'ECAS a Girona, s'apunta que, agafant de base que formen part de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social, l'organització va trobar interessant escollir un tema comú entre entitats que treballen en diferents àmbits. Així doncs, van decidir que el denominador comú era el comunitari. Sobre el títol, es comenta que està formulat a mode de pregunta explícitament, per mostrar la voluntat de qüestionar-nos, provocar-nos.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

5. Model de voluntariat universitari a la UdG, avaluació del programa

"Les universitats són com els arbres, sòlids, profundament arrelats a terra, amb branques i fulles que intenten tocar el cel en cerca de nou coneixement.

Però és fonamental que amb les seves branques donin sopluc als més febles, amb programes que mostrin el seu compromís social".

Shirley Walters, South Africa

Ponència a càrrec de **Sílvia Lloveras, cap de la Unitat de Compromís Social de l'Oficina de Cooperació per al Desenvolupament (UdG)**

El programa s'emmarca dins la Unitat de Compromís Social de l'Oficina per a la Cooperació per al Desenvolupament de la UdG, creada l'any 2017.

L'Oficina per a la Cooperació per al Desenvolupament està dividida en set àmbits de treball: Cooperació, Voluntariat, Salut, Sostenibilitat, Sèniors (persones majors de 65 anys), Discapacitat i Igualtat. Els programes es nodreixen amb el 0,7% d'aportacions.

Per al disseny del programa s'agafa com a referència, d'una banda, la Llei Organitzativa dels Graus, a través de la qual estan regulats els crèdits que es poden aconseguir mitjançant la realització d'activitats solidàries, esportives, culturals i d'associacionisme estudiantil; i, de l'altra, l'Estatut de l'Estudiant.

Un cop dissenyat, es posa en marxa a tota la UdG, és un **programa institucional** vinculat a l'Oficina de Cooperació per al Desenvolupament, amb la voluntat d'incidir en la **formació integral** dels i de les estudiants mitjançant el desenvolupament de **competències transversals**, realitzant una **activitat de cooperació** internacional o al propi territori, incorporant la **metodologia d'Aprenentatge Servei** i **reconeixent** aquesta tasca amb **crèdits acadèmics**.

Des de la universitat es tradueixen les competències transversals en competències d'Aprenentatge Servei, per identificar les habilitats i les aptituds relacionades amb les activitats a realitzar. S'agafen de referència les set característiques que garanteixen programes d'ApS d'alta qualitat (Service Learning 2000 Center al Standford): Aprenentatge integral + Servei de qualitat (avaluació dels agents implicats) + Implicació de tots els col·lectius participants + Participació dels estudiants + Responsabilitat Social + Reflexió + Avaluació

El programa és fruit del **treball conjunt entre la universitat i les entitats i organitzacions del territori** i té beneficis per a totes dues bandes: l'estudiant rep formació específica i de qualitat fora de la universitat (els cursos

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

són impartits per professionals de les entitats i professionals de la universitat) i aporta savia i energies noves i joves a l'entitat on arriba.

Els sis crèdits es poden obtenir realitzant activitats, bé de cooperació en l'àmbit internacional (formació prèvia, estada i avaluació), o bé, en l'àmbit estatal, autonòmic o local (formació, activitats, avaluació). És en aquesta segona opció, on s'emmarca el programa.

En primer lloc, se signa el conveni de col·laboració. A continuació, s'aproven les activitats solidàries d'utilitat. Després es llisten les activitats i aprenentatges vinculats a contextos i situacions reals i, finalment, es fa la difusió i s'obre el procés d'inscripció a través de la website de la Unitat de Compromís Social. Des d'aquesta es gestiona l'activitat, l'horari, s'assigna una persona de referència dins l'entitat escollida i permet fer seguiment de tot l'itinerari de l'estudiant.

Abans de començar l'acció formativa, se signa un **pacte a tres bandes**, un conveni on s'estableixen els drets i deures de cadascuna de les parts implicades. Els **estudiants estan assegurats** per formar part del programa.

L'itinerari **es divideix en tres blocs**. El primer bloc combina 25 hores de formació, amb 25h d'activitats solidàries en l'organització escollida. Un cop finalitzat el primer mòdul formatiu, l'estudiant pot valorar seguir a la mateixa entitat, canviar d'àmbit i/o col·lectiu o, deixar-ho estar. Si vol continuar, pot fer un segon bloc de 50h més d'activitats solidàries i un tercer bloc amb la mateixa quantitat d'hores. És a dir, si finalitza tot el procés, l'estudiant acaba realitzant 25h de formació i 125h d'activitats solidàries.

Actualment hi ha unes 200 activitats a escollir, agrupades en **set àmbits temàtics** (comunicació, cultura, discapacitat, educació, salut, social i sostenibilitat). Per fer la tria, els estudiants es mouen segons les seves **motivacions**. A través d'aquestes activitats, els i les estudiants estan en **contacte amb persones que troben en situació de vulnerabilitat**.

prendre-hi part des de la vinculació, apropant els i les estudiants a una

Els estudiants que tenen l'experiència, valoren molt l'acollida que reben per part de les entitats. En aquest sentit, el programa de voluntariat esdevé una oportunitat per conèixer les entitats del territori, prendre consciència de la realitat de moltes persones, i

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

experiència pràctica de ciutadania. Es comenta que funciona molt el boca-orella a l'hora de promocionar el programa.

Actualment, hi ha **142 convenis signats**, entre ells, amb el Departament de Cultura i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que permeten obrir les portes del programa de voluntariat cultural i dels centres educatius del territori.

A través de les activitats solidàries també s'impulsen projectes propis –com l'hort o la gestió d'habitatge social a Salt–.

Al llarg del primer any de vida, van participar-hi 500 estudiants. Enguany, ja són més d'un miler. Amb ningú no s'ha trencat la relació.

L'any 2017 es va agafar una **mostra de 250 estudiants** (d'un total de 704 estudiants, un 35,5%) **per avaluar qualitativament el programa** a partir de la participació de tots els agents implicats (estudiants, entitats i universitat). Els resultats, són molt satisfactoris:

- Les **entitats valoren** dels i de les estudiants, la seva **implicació**, la **ràpida adaptació**, l'**interès i motivació** i la **responsabilitat** amb la qual realitzen la seva tasca.
- Per la seva banda, els **estudiants valoren l'aprenentatge en un context real**, la **satisfacció i gratificació d'haver participat**, tenint en compte que, participar els fa sentir-se part i, en molts casos, prendre consciència de la situació d'injustícia social que afecta moltes persones.

Conclusions a partir de l'avaluació

- El programa contribueix a un major coneixement de les entitats i institucions, de la seva composició, interrelacions i canvis que les afecten.
- Comporta analitzar i interpretar el context, identificar elements, agents, factors, activitats, interrelacions, formes organitzatives i espais de participació.
- Incideix en identificar activitats i elements que generen satisfacció, sentiment de pertinença, participació i cohesió social.
- Convida a fer-se preguntes, qüestionar-se, identificar i prioritzar respostes, proposar possibles solucions.
- Permet fer-se conscient d'allò que sabem i d'allò que ens falta per assolir els objectius proposats.
- Convida a reflexionar, pot conduir cap a nous reptes, noves motivacions per aprendre, per conèixer, plantejar o participar en altres projectes.
- La competència de treballar en equip es desenvolupa amb la finalitat d'assolir objectius comuns.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Torn de preguntes i reflexions per part de les persones assistents

- S'adquireixen capacitats i habilitats per treballar en grup: coordinar-se, consensuar, participar, fer aportacions, gestionar les diferències i conflictes, innovar, comunicar, respectar idees i propostes.
- Les activitats solidaries mostren el compromís de la Universitat amb els Drets Humans, la Responsabilitat Social i la seva implicació amb el territori.
- Reforça el sentiment de pertinença a la UdG i contribueix a eixamplar la mirada positiva que tenen les entitats respecte la UdG.

Maria - Federació Catalana d'Entitats de Voluntariat Social

Es qüestiona que s'utilitzin els crèdits acadèmics com a "ganxo" per realitzar una activitat de voluntariat.

Des de la UdG es distingeix entre voluntariat puntual (5h o 10h) i voluntariat permanent (25h o més). La majoria dels crèdits reconeguts són de llarga durada.

MAR DE NIEBLA: "Historia de un guiso a fuego lento"

6. Experiències en el treball comunitari

L'organització neix l'any 2004 des del territori, a La Calzada, un barri de Gijón. Es presenta com un guisat tradicional, cuinat a foc lent, amb varietat de gustos, aromes, en el qual cada cop s'ha anat sumant més gent a cuinar-ho.

Per començar, es mostra un vídeo on apareix un recull de testimonis de persones voluntàries de l'entitat. Algunes de les persones apunten que van començar per casualitat, d'altres que va ser una forma de retornar el suport que va rebre quan ho va necessitar, unes altres que és una oportunitat per canviar les coses des de la proximitat. Totes coincideixen a remarcar que és com una segona casa, un espai on es dóna la llibertat perquè els i les joves siguin; i un projecte del qual se senten participants en tot el procés.

Un recull de veus diverses, com diversa és l'entitat i la seva societat.

Hi ha moltes maneres de veure i explicar l'organització, diversos enfocaments:

- Enfocament I:

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Àrea de Programes Educatius: infància, adolescència i participació juvenil
- Àrea d'Inclusió i Inserció sociolaboral
- Àmbit de Voluntariat i participació social
- Enfocament II:
 - Desenvolupament de programes, projectes i accions que intervenen en la realitat present del barri
 - Desenvolupament de programes, projectes i accions de desenvolupament del territori
- Enfocament III:
 - Desenvolupament de programes, projectes i accions més proactius: treball preventiu
 - Desenvolupament de programes, projectes i accions més reactius: treball de reducció de danys
- Enfocament IV:
 - 14 projectes actius
 - Més de 2.400 persones participants durant el 2017
 - 33 persones contractats, **65 persones voluntàries a la setmana**
 - Treball en un Centre Comunitari en constant construcció que podria arribar als 1.600 m².

L'important és el PROCÉS. A partir d'aquí, s'explica l'evolució de l'organització.

- 2004: els inicis:
 - Unes quantes persones s'ajunten perquè comparteixen objectius comuns.
 - Vinculació de gent ja proactiva al barri.
 - Zona amb molts recursos ja que hi arribaven a través de finançament del programa europeu Urban.
 - Professionalització ràpida que comporta una manca d'enfortiment del veïnat.
- 2011: moment de fer un "reset". A partir de la pregunta "**Què passaria si demà morim?**" es genera un procés de reflexió interna:
 - Té poc impacte.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Se centra més en ajudar que no pas en transformar.
- Falta estratègia.
- Replantejar-nos: quina és la nostra missió?
- Dubtes, pors... Què volem aconseguir amb la nostra acció?
- Per què existim? Per donar resposta a les necessitats i vertebrar les competències ciutadanes col·lectives (estimar la cohesió social, aprenentatge d'organització, pensament crític, estimular la capacitat de fer). Aquest és el valor afegit de la nostra essència.
- S'ha produït un canvi d'esquema en la situació de risc d'exclusió social, s'ha democratitzat el risc.

Van voler **recuperar l'essència de les primers passes i ser una entitat comunitària com a eina de i al servei del barri** (#patrimonisocial).

El nostre somni

- **Participació – Empoderament:** cal gestionar el poder d'una altra manera i ha d'haver-hi una apropiació de l'organització per part de la comunitat.
- **Compromís – Bé comú:** és necessària una implicació per aconseguir allò que volem o perseguim, sempre tenim un marge de maniobra.
- **Recuperar la idea de "la sestaferia":** capacitat d'acció de les persones, lluitar per cuidar el seu entorn més proper.
- **Normalització – Inclusió:** projecte universal, adreçat a tothom, independentment de la situació personal. Importància d'horitzontalitzar els processos. Promoure les xarxes de protecció (individu – grup – comunitat).
- **Recuperar la capacitat de fer – Proactivitat:** recuperar l'essència dels nostres actes.
- **SABER** (formació), **VOLER** (motivació) i **PODER** (oportunitats).

Aquest **espai per pensar** va donar peu a **identificar algunes dificultats**: manca d'experiències actives referents al territori asturià, manca de visió per part de l'Administració, divergència d'interessos davant el projecte comunitari, agents no interconnectats, manca de recursos de l'entitat (espais, massa social, inestabilitat econòmica), urgència socioeconòmica de la realitat social i

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

necessitat d'establir una estratègia conjunta des del treball en xarxa i promovent espais de trobada per a la construcció col·lectiva.

Després d'aquest procés de reflexió interna i de presa de consciència, van cercar experiències de processos comunitaris (s'esmenta que Catalunya i Euskadi són un dels referents en aquest àmbit) que poguessin servir d'inspiració per continuar avançant en el projecte de Mar de Niebla.

Repte: potenciar processos que estimulin:

- **Empoderament ciutadà:** l'organització, l'entitat, és una eina per a la gent.
- **Proactivitat** davant la realitat.
- Recuperar l' "**emprenedoria**" de tota la vida: cercar camins col·lectius, no individualistes.
- **Transformació social.**
- **Cooperació** davant la competència.
- **Espais d'experimentació, trobada i coneixement:** trobar-nos per transformar.
- Que incorporin l'organització al **saber, voler i poder.**

PUNT D'INFORMACIÓ AL VOLUNTARIAT DE SAGRADA FAMÍLIA (PIV)

S'emmarca en el procés de desenvolupament comunitari del barri, que té com a finalitat transformar i millorar la qualitat de vida de les persones que viuen en el barri a través de la participació del veïnat, associacions, equipament i serveis.

L'any 2014, a través de la Taula de Solidaritat del Pla de desenvolupament comunitari, del Banc del Temps i en determinades crides per a accions puntuals, **es detecten persones que volen fer voluntariat al barri i entitats amb necessitat de persones voluntàries.**

El PIV està ubicat a l'Espai 210, un equipament públic reivindicat pel veïnat i les entitats del barri.

L'equipament, als seus inicis al 2007, va començar funcionant com un equipament sociocultural. Actualment, forma part de la xarxa de

casals de barri de Barcelona com a equipament de proximitat per a les persones i les entitats del barri. Les activitats de l'equipament es generen a partir de les necessitats i motivacions del barri. L'Espai 210 està gestionat –a

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

través d'un conveni de gestió cívica / ciutadana- per l'Associació Xarxa Dos Deu, un conjunt d'entitats que s'han ajuntat per liderar el projecte.

El Punt d'Informació al Voluntariat neix com a **projecte comunitari** que facilita la **unió entre l'oferta i la demanda de voluntariat al barri**, a través de l'**acció comunitària, promocionant la participació** de les entitats i de les persones. Un projecte col·lectiu, construït col·lectivament.

Ofereix un **servei d'informació i assessorament sobre voluntariat**. Recull els perfils de voluntariat requerits per entitats i serveis del barri que cadascuna defineix partint de les seves necessitats.

També aporta un **espai formatiu per a les persones voluntàries i per les entitats i serveis del barri**.

D'altra banda, s'encarrega de gestionar i encaixar les disponibilitats, cobrir l'assegurança de les persones voluntàries i convida a la participació al llarg de tot el procés. Rep el suport del pla comunitari.

Els agents destinataris són: persones del barri que volen realitzar un voluntariat i, entitats i serveis públics que necessiten persones voluntàries o que volen millorar la gestió del voluntariat.

El projecte és dinàmic, ha anat evolucionant segons l'època i les persones que s'impliquen.

Actualment està **dinamitzat per l'Associació Xarxa Dos Deu**. Hi participen 13 entitats i serveis dels àmbits de gent gran, dona, salut, acció comunitària i cultura.

Els objectius:

- Promocionar la participació a través del voluntariat.
- Potenciar el treball en xarxa de les entitats i serveis que treballen amb voluntariat
- Promoure l'acció comunitària com a eina de treball.
- Oferir informació i assessorament a les persones voluntàries i a les entitats i serveis.
- Promoure la formació sobre temes de voluntariat a les entitats i a les persones voluntàries.

Metodologia:

- Bases i principis metodològics de l'acció comunitària com a referència.
- Corresponsabilitat i compromís de les entitats i persones que participen en el projecte.
- Escoltant demandes sobre voluntariat de les entitats i serveis.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Donant respostes a les iniciatives individuals i col·lectives de les persones i entitats del barri.
- Fomentant la relació entre les entitats i entre les persones.
- Construint comunitat amb la implicació i compromís de les entitats i veïnat del barri.

A nivell de funcionament, es diferencien **tres tipus d'agents amb funcions específiques:**

- **Comissió Gestora:** realització d'entrevistes a les entitats, vetlla perquè es realitzin de la millor manera les accions previstes, suport a l'equip dinamitzador i dinamització dels espais formatius i de trobada.
- **Equip dinamitzador:** atenció a les persones interessades en projectes de voluntariat, realització d'entrevistes, facilitar contacte de les persones voluntàries amb l'entitat, gestió dels formularis i de la base de dades, seguiment de les persones voluntàries i entitats i serveis, actualització i difusió a les xarxes socials.
- **Entitats i serveis:** recórrer al Punt per sol·licitar persones voluntàries, acollir i acompanyar aquestes dins l'entitat.

Un cop escoltades les demandes, es dona resposta i es fomenta la relació entre la persona voluntària i l'entitat o servei. Se signa un **acord a tres bandes**.

La persona voluntària aporta idees, contactes, temps, habilitats, valors, xarxa, cohesió i comunitat a les entitats i serveis. Aquestes, han de satisfer les expectatives del voluntariat a nivell de reconeixement, fidelització, aprenentatge, experiència, relacions socials...

De vegades, es difícil l'**encaix entre les motivacions de la persona voluntària i les necessitats expressades per entitats i serveis** i és possible que no es trobi un entitat que doni cabuda als seus interessos.

Accions 2017

- Impulsar / promocionar el projecte de voluntariat establint col·laboracions entre les entitats del PIV.
- 2 sessions formatives adreçades a les entitats i al voluntariat.
- 2 sessions informatives sobre el PIV i projectes de voluntariat de les entitats.
- 1 trobada de voluntariat.
- 2 trobades d'entitats.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Participació en projectes comunitaris.

Impacte al territori

- El Punt d'Informació al Voluntariat de Sagrada Família és un **projecte comunitari referent a nivell de barri i de districte** de l'Eixample.
- Treball des de la **proximitat**: projecte que neix de les entitats del barri per a la gent del barri, que porta a construir comunitat.
- **Participació dels agents de la comunitat**: la ciutadania s'activa i forma part de la seva realitat, fent ús dels recursos del seu entorn.
- **Cohesió social** de la població de la comunitat i dóna **suport a les persones que ho necessiten**.
- **Convivència, la implicació i el compromís vers el barri**.
- Participació de les persones voluntàries i de les entitats a la xarxa associativa del barri.
- Genera **vincles i relacions**.
- Actualment en formen part més de **50 persones voluntàries i 13 entitats i serveis**.

Reptes de futur

- Avaluació interna.
- Participació en l'organització interna del projecte.
- Millorar la col·laboració entre entitats.
- Obrir el projecte a entitats i veïnat del districte
- Aprofundir en el treball en xarxa amb altres punts d'informació al voluntariat existents a la ciutat.
- Difusió.

Torn de preguntes i reflexions per part de les persones assistents

Ferran - Casal dels Infants

Reconeixement de la valentia i el risc del procés pel qual ha passat l'experiència de Mar de Niebla, del valor plantejat al valor viscut. Demana si es pot fer una pinzellada més sobre la idea "la comunitat ocupa l'entitat" i de com es materialitza el Voler, Saber, Poder.

Fem referència tota l'estona a l'estimulació de la participació, tenint en compte que existeixen diferents nivells. La majoria de professionals de l'àmbit d'acció social s'hi dediquen perquè els apassiona, molts han fet un "clic", una presa de consciència. Reforça

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

la idea que ja havia sortit anteriorment de vincular voluntariat a ciutadania. L'entitat ha de facilitar que tothom qui vulgui pugui sumar-se (es posa l'exemple d'una dona que volia aportar alguna cosa a la comunitat i això va generar un taller de costura). S'ha de produir un enamorament de la ciutadania per la comunitat. És important oferir espais normalitzats per a gent que està travessant moments difícils. Funciona el boca-orella per donar a conèixer l'experiència i convidar la gent a sumar-s'hi. Periòdicament s'organitzen unes jornades internes en les quals hi ha un espai més formatiu i un altre de reflexió i construcció de projectes estratègics. Els i les professionals han de facilitar processos i la ciutadania ha de prendre decisions. El llenguatge genera conceptes, significat, per això prefereix parlar de participant, d'igual a igual, mirant la potencialitat de la persona i la capacitat de construir el seu propi procés individual i col·lectiu. Ara estan convençuts que, si s'acaben els recursos, l'organització continuarà.

Sílvia – Unitat de Compromís Social de l'Oficina per a la Cooperació per al Desenvolupament de la UdG

Reflexiona sobre el fet que, en ocasions, poden haver activitats repetides a diferents espais on persones voluntàries poden fer una tasca (ex: reforç escolar). En aquest sentit, es fa èmfasi en la importància d'arribar a consensos i treballar en xarxa, d'una banda, per no trepitjar i, de l'altra, per gestionar el poder d'una altra manera.

Maria - Federació Catalana d'Entitats de Voluntariat Social

Agraïment per compartir els projectes. Si l'Héctor comentava que Catalunya i Euskadi eren referents a nivell comunitari, Gijón és referent en voluntariat, amb programes com, per exemple, "Abierto hasta el amanecer".

S'agraeix el reconeixement, tot i que es considera que Astúries ha perdut múscul en aquest àmbit.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

7. Conclusions – reflexions finals

Parlar de voluntariat és parlar de participació, de prendre part, de sentir-se part. Podem veure el voluntariat com el **primer pas de presa de consciència individual i col·lectiva**. Una oportunitat per reconèixer dificultats, necessitats, desigualtats que es donen a la nostra societat. Una presa de consciència que ens convida a **implicar-nos en el nostre entorn més proper per transformar la nostra realitat individual i col·lectiva**.

La participació és un **procés d'aprenentatge continu**, requereix del seu **temps**, és una cursa de fons, un treball de formigueta. **Aprenem participant**, des de la vivència pràctica. I participem **per transformar, per canviar, per eliminar desigualtats, per lluitar per la inclusió i la cohesió, per decidir sobre allò que ens afecta** com a persona i com a comunitat. Per això és important generar aquesta consciència des de ben petits, **cultivant el pensament crític, la capacitat de fer i l'aprenentatge de l'organització**.

Existeixen diferents graus o **nivells de participació**. Una experiència positiva de voluntariat pot significar l'inici d'un itinerari, d'un procés que comença amb la motivació individual de fer quelcom, per passar a una consciència de grup al posar-te en relació amb altres persones i pot esdevenir l'empenta per implicar-te a un nivell més ampli, al teu barri, al teu poble. Un **itinerari INDIVIDU – GRUP – POBLE**.

Hi ha tres elements que, sumats, podríem dir que conformen la **intervenció comunitària**:

- **Mirada:** totes les presentacions han fet referència a aquesta mirada, a la importància d'incorporar una mirada comunitària. Una mirada que comporta conèixer i reconèixer l'altre, esborrar els nostres prejudicis i reflexionar sobre **com podem exercir una ciutadania responsable**, ja sigui com a veí o veïna d'un territori, ja sigui com a professional que hi treballa. El nostre rol no és neutral.
- **Accions:** ens movem per **motivacions**, inquietuds, interessos; dificultats i problemàtiques també ens mobilitzen. En aquest sentit, **una experiència de voluntariat és una oportunitat per obrir espais de participació**. És important preguntar-nos, sigui quin sigui el nostre rol, què ens mou a fer allò que fem, quina és la intencionalitat.
- **Espais:** espais de treball i de trobada. Aquí apareixen dues idees força. D'una banda, la importància d'arribar a **consensos, pactes, organitzar-nos per assolir un objectiu comú**, el nostre denominador comú, definir col·lectivament què volem, què tenim, què ens manca, qui fa què, etc. De l'altra, la **importància de generar espais de trobada** –com aquesta mateixa jornada–, espais d'intercanvi, de coneixement, de reflexió, de construcció col·lectiva, **espais per pensar**. Perquè **la TROBADA genera RELACIÓ i, aquesta, oportunitats d'ACCIÓ**.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Aquests tres elements ens connecten amb una de les presentacions que ens recorda que hi ha tres **requisits bàsics per a la participació**:

- **VOLER:** ja s'ha parlat de les motivacions, d'allò que ens mou, de les nostres inquietuds.
- **SABER:** també s'ha fet referència al **procés d'aprenentatge que suposa una experiència de voluntariat**, de participació, una oportunitat per al treball en grup, en equip, per reflexionar, proposar, equivocar-se, tornar a provar, gestionar el poder d'una altra manera.
- **PODER:** s'han de generar els espais i les oportunitats per a la participació. Quan alguna persona s'apropa perquè vol fer quelcom a una entitat, col·lectiu, equipament, poble o barri, s'han de poder oferir espais per fer-ho possible, des del **convenciment que tothom pot aportar quelcom**. Com a exemple, tant l'experiència del model de voluntariat universitari com la del Punt d'Informació al Voluntariat de Sagrada Família, han generat una estructura que facilita la resolució de possibles esculls administratius i legals i fa possible la realització del projecte (assegurança, gestió de disponibilitats entre persones voluntàries i entitats i serveis, formació, acompanyament, etc.).

Una última idea interpel·la directament a les **entitats socials. Quin és el seu paper?** Han d'equilibrar el seu rol tècnic i el seu rol polític? La jornada és una **invitació a recuperar la incidència política** de les entitats socials, aportant la seva **mirada crítica vers els factors generadors de desigualtats** i treballant per a **la transformació social i l'enfortiment dels veïns i veïnes del territori**. Un **acompanyament a la presa de consciència i enfortiment de la ciutadania**. Des del seu treball de proximitat es generen vincles i, d'aquests, sorgeixen relacions de confiança. La seva presència, el seu arrelament al territori, aporta coneixement de les inquietuds, necessitats i motivacions de la ciutadania, connexió amb el teixit social del territori i identificació d'objectius comuns. Tenint en compte que **no només transformem des del QUÈ** (accions), **sinó també des del COM** (mirada, relacions, construcció col·lectiva, horitzontalitat...).

Finalment, recollint la idea de recuperar la capacitat de fer, amb la voluntat de trobar elements que mobilitzin des de la proactivitat i per a la defensa dels drets de la ciutadania, tanquem amb un text d'Eduardo Galeano:

"Son cosas chiquitas. No acaban con la pobreza, no nos sacan del subdesarrollo, no socializan los medios de producción y de cambio, no expropián las cuevas de Alí Babá. Pero quizás desencadenen la alegría de hacer, y la traduzcan en actos. Y, al fin y al cabo, actuar sobre la realidad y cambiarla, aunque sea un poquito, es la única manera de probar que la realidad es transformable."

Eduardo Galeano

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Llums i ombres de l'acció comunitària

8. Aportacions de les persones participants

A continuació, el recull de *feedbacks*. S'han transcrit els comentaris –com a mínim, aquesta és la intenció– respectant la forma com estaven escrits (mantenint majúscules si hi havia combinació de paraules en minúscula i majúscula, mantenint subratllats, etc.).

- Nous conceptes a tenir en compte.
- Gràcies per la ponència. Tot i parlar d'ombres, he vist molta llum!! Cal repensar més el que fem, com i perquè ho fem!
- Me esperaba otro tipo de intervención, no he estado muy de acuerdo con muchas de las cosas que ha dicho la ponente Asun Llena. Pero me ha hecho reflexionar...
- Molt interessant! M'emporto la diferenciació entre professional, voluntari i ciutadà. Reflexió: de qui és l'acció comunitària? Les persones són les protagonistes.
- Reflexió de la mirada dels professionals en la nostra acció comunitària.
- Entitats ciutadanes professionalitzades hem de vetllar contínuament per la coherència i el paper polític original dins la comunitat.
- Apropiació de lo comunitari que hem fet els professionals i polítics.
- El voluntariat esdevé participació ciutadana. Les persones construeixen el barri.
- El repte és canviar les prioritats de les organitzacions per no deixar de banda "el sentit primordial" de servei a la comunitat.
- Ciutadania vs. Voluntariat: com afavorim un voluntariat més reivindicatiu i activista.
- Drets i deures de la PERSONA / Repensar la COMUNITAT.
- Una reflexió encertada de la situació: voluntat supeditada a necessitat política.
- A través de les diferents visions, conceptes i percepcions dels agents de l'ACCIÓ CIUTADANA, retroalimentació i renovació per arribar a la "liquidesa".

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Transformació Social: de baix a dalt / de dalt a baix... difícil equilibri.
- La comunitat és un fet natural a enfortir, no un subjecte o producte de l'activitat de les organitzacions i ONG.
- Els tècnics són facilitadors del procés.
- De lo comunitari a lo comunal (esquerra).
- És interessant reflexionar al voltant de les ombres, però m'hauria agradat tenir més temps perquè hi hagués l'oportunitat que el propi 3r Sector pogués parlar d'elles (més des de la realitat de les entitats). Com ho veuen elles?
- PART del DEBAT està en com s'ha BUIDAT i OMLERT la PARAULA VOLUNTARIAT d'uns anys cap aquí.
- El voluntariat és lo millor del món.
- Voluntari? O reducció de la partida econòmica en recursos humans?
- Entitats i Administració vs. Ciutadania i Voluntariat.

Model de voluntariat universitari a la UdG

- És un sistema generador d'implicació social.
- Potencien els recursos interns i locals de la zona.
- El model de voluntariat és molt positiu.
- Potencial de la Universitat. Confluir coneixement i formació amb experiència i pràctica real, crec que és molt important i beneficiós per a tothom: estudiants (i tutors/res professionals), entitats, però sobretot, la societat.
- Professionalitat, experiència, il·lusió, empena, coordinació. Gràcies.
- Bona reflexió. Voluntariat, bona aportació. Aportació.
- Les opcions del voluntariat de la UdG, els he trobat molt interessant.
- Possibilitats de col·laboració amb la residència de gent gran de Palau "Natura i Salut".
- Són VOLUNTARIS, de la UdG, SI ESTAN REBENT UNA CONTRAPRESTACIÓ en CRÈDITS? MILLOR PARLAR DE COL·LABORADORS... Coherència amb la LLEI DE VOLUNTARIAT.
- És un reconeixement de crèdits, no un voluntariat.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Per a mi el voluntariat és algo que t'ha d'agradar fer, no pot ser mai una obligació, lo que has fet a la llarg de la teva vida professional ho apliques al voluntariat i, a la vegada, ets ciutadà de tot això.
- VISIBILITZAR LES VIVÈNCIES DEL VOLUNTARIAT = Avaluació + Sensibilització.
- Per ser un APS / Servei comunitari, hi ha d'haver un APRENTATGE VINCULAT AL SERVEI.
- El treball comunitari no és igual que el voluntariat, creo que sólo si los alumnos se quedan en el proyecto en el que han hecho el trabajo comunitario se pueden considerar voluntariós. Puede ser una manera de iniciar el voluntariado.
- Voluntariado: necesario como forma de construir la sociedad, la responsabilidad no se puede volcar en un solo actor, todos somos parte (Estado, entidades, ciudadanía, empresas, etc.).

Experiències en el treball comunitari

- La idea què PARTICIPACIÓ i VOLUNTARIAT va lligat!! "Deixar de ser protagonistes" com a professionals o entitats i ser més facilitadors perquè passin coses als nostres territoris. És la comunitat la protagonista!! Gràcies per compartir les experiències!
- El VOLUNTARIAT és AGENT de TRANSFORMACIÓ SOCIAL, CRÍTICA i CONSTRUCTIVA. No NOMÉS gent que dóna.
- El llenguatge construeix necessitat de canvi de terminologies, per exemple: usuari (terminologia de dependència i verticalitat). Canviar usuari/ària per participant dinamitzador de l'activitat. Cal un canvi de MAPA MENTAL.
- Unes experiències interessants, reproduïbles en el nostre territori.
- Les experiències han estat molt enriquidores.
- M'ha interessat molt veure com estan organitzats els serveis i com els mateixos han nascut de necessitats de la comunitat. I actualment segueixen treballant per donar resposta a la mateixa comunitat, mirant també les potencialitats de la mateixa.
- Cal seguir treballant i fomentant el treball comunitari amb persones i per persones. És bàsic conèixer les realitats del nostre entorn, les necessitats, les mancances, oportunitats i capacitats per poder-ho abordar de la millor manera possible.
- Les accions comunitàries han de mirar cap a la comunitat, no dir comunitari al que només és col·lectiu.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Què és el que tu tens ganes de fer?
- RELLEVÀNCIA de crear contextos d'oportunitat on compartir el poder per avançar en allò que podem fer junts.
- Replantejar i fer una reflexió del paper de les entitats. Actuar com a facilitadors. La ciutadania ha de tenir el poder per a la transformació. Tots som protagonistes, no l'entitat.
- Me ha gustado mucho la experiència de la Fundación Mar de Niebla. Un modelo a seguir.
- He vist molt interessant l'enfocament nou que han donat a l'associació de Gijón, garantint la seva continuïtat encara que l'associació tingues problemes burocràtics, econòmics, etc. L'associació és molt més que una associació...
- M'ha agradat especialment la part de l'Héctor Colunga, m'hi he vist reflectit.
- Mar de Niebla és un bon mirall, endavant.
- M'ha agradat molt l'experiència i les explicacions de Mar de Niebla, el fet de saber motivar les persones és el més interessant, perquè cada dia siguin o estiguin més associats.
- Importància del replantejament, de parar-se a pensar què estem fent i perquè...
- Facilitar relacions i que passin coses (l'essència de la perspectiva comunitària des del professional).
- Professionals com a facilitadors/res de processos.
- FACILITAR: obrir camins, oferir opcions.
- A la presentació del Casal de barri de Sagrada Família, es feia referència al Banc del Temps i ningú n'ha parlat. M'hagués interessat que haguessin expressat la seva experiència amb aquesta entitat.
- Motiva a crear noves idees i buscar noves necessitats que no estan cobertes. A mi se m'acut que hi ha molta gent que està sola (grans i joves), es podria crear un espai social per a això explícitament.
- El punt de voluntariat ha de posar-se al servei de la comunitat, no a l'inrevés.
- En la gestió del treball en xarxa entre entitats que ofereixen els mateixos serveis a programes, cal un exercici de generositat per a l'empoderament d'altres entitats per a coordinar respostes d'acció conjunta.
- SOSTENIBILITAT del TREBALL COMUNITARI.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Molt interessant i contenta de participar-hi com a voluntària.
- El difícil equilibri entre "organització" i empoderament.
- L'experiència d'aquest any dins l'alfabetització en que jo participo, és que hem aconseguit motivar un grup de dones que ja portaven 15 anys a Blanes, a voler aprendre tant el català com el castellà, a llegir i a escriure'l.
- L'experiència en el treball conjunt i d'igualtat.
- Un esforç notable des de la convicció ferma i el saber fer amb un bon anàlisi.
- Pensar en la intervenció comunitària desde la igualdad, la horizontalidad. Ningún saber es superior. Acompañar. Compartir. Construir. Facilitar.
- Crec que és vital empoderar les persones amb les quals treballem, siguin voluntaris o participants, per tal que puguin decidir lliurement què fer, com i perquè.
- COMPETÈNCIES COMUNITÀRIES! EMPRENEDORIA amb MIRADA COL·LECTIVA. EMPODERAMENT, cedir el control! PATRIMONI SOCIAL.

Què ens emportem?

- NOVES MANERES d'OBRIRE L'ENTITAT a la CIUTADANIA i a FORMES de PARTICIPAR LES ENTITATS com a ENRIQUIDORES del PATRIMONI SOCIAL.
- Nous conceptes envers el voluntariat. Idees / reflexions de com poder millorar el nostre projecte de voluntariat. Com crear espais de difusió del voluntariat.
- Unes reflexions interessants que conviden a noves reflexions.
- Nous coneixements i idees!
- Canvi de paradigma de Voluntariat a Ciutadania Activa.
- Moltes reflexions. Com millorar el procés d'avaluació respecte la figura del voluntariat a la nostra entitat – servei municipal – aula d'adults: participar activament avaluant el servei i autoavaluació.
- Una visió completa del món del voluntariat.
- Voluntari com a persona compromesa a canviar la realitat.
- El voluntariat com a eina de "participació".

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

- Idees, Xarxa, Concepte, Persones, Dubtes, Solucions, Valors, Capacitats, Futur, Canvi. #patrimoniosocial
- Una visió més gran del que és el voluntariat. A més a més, també la coneixença de llocs de voluntariat que no coneixia i m'han semblat molt importants.
- Idees noves que ens faran repensar alguns aspectes del voluntariat i la participació de l'entitat. Experiències molt interessants.
- Un aclariment de pensaments propis confusos.
- Controvèrsia acció comunitària: preguntes, interrogants??
- BOTOMM-UP SEMPRE!! (que sigui possible)
- Els projectes han d'ésser dinàmics, atès que les comunitats en que s'emmarquen ho són. Calen revisions constants per a ser una entitat comunitària, pel que calen revisar objectius per recuperar "l'essència".
- Comunitat. Col·laboració. Complementarietat.
- Emprendimiento como herramienta col·lectiva.
- Bona idea fer la relatoria final i demanar que fem exercici de reflexió individual.
- Jornades com aquestes són les que ajuden a que continuem donant valor a la tasca dels voluntaris en els entitats, ja que en el dia a dia de vegades podem estar treballant empesos per la rutina i podem oblidar-nos de la riquesa humana amb la qual comptem.

I Jornada d'Acció Social: El voluntariat com a eina de treball comunitari?

Barcelona, abril de 2018

Informe de relatoria realitzat per:

MARGES

Cooperativa de consultoria social MARGES. Itineraris de transformació, SCCL.
Dades de contacte: coordinacio@marges.coop